

83/84



IZPOD ČRNE PRSTI

NEKAJ NOVOSTI V ŠOLSKEM LETU 1983/84

NARAVOSLOVNI DAN V GOZDU

V JESENI SMO IMELI NARAVOSLOVNI DAN. SLI SMO V GOZD NA TAMR. OGLEDALI SMO SI DREVEŠA. NEKATERA SO IMELA ŠE NEKAJ LISTOV. VELIKO SUHIH LISTOV JE BILO NA TLEH. KO SMO HODILI PO NJIH, SO PRIJETNO ŠUMELI. NABIRALI SMO JIH V KOŠARE. NAJBOLJ SO MI BILI VŠEC JAVORJEVI. Z METROM SMO MERILI DEBELINO DREVES. MER LISTJEM SMO NASLI ŽELOD, ŽIR IN STOŽE, POD BUKVIJO PA OBJEDENEGA JURČKA. PO MALICI SMO NABRALI UŽITNE IN STRUPENE GOBE. ALES PRAVI: NA TRAVNIKU OB GOZDU SEM DOBIL DEZNIKARICO. OD TAKRAT RAI HODIM V GOZD.

VRNILI SMO SE V SOLO IN NAREDILI RAZSTAVO.

UČENCI 1. RAZREDA

Tovarišica nam je povedala, da bomo šli v gozd.

Razdelili smo se v dve skupini. Vsaka skupina je dobila list z nalogo. Po ozki stezici smo prišli do gozda in se razkropili. Ena skupina je nabirala gozdne sadeže, druga pa podrast. Ko smo imeli polne vrečke, smo posedli v travo ob robu gozda. Vsaka skupina je rešila naloge. Nato smo se veseli s polnimi vrečkami vrnili v šolo. V razredu smo podrast in gozdne sadeže razgrnili po klopi in jih poimenovali. Robide pa smo pojedli.

Tako se je končala naša prva naravoslovna ura.

Borut Eržen

1.

4. razred ZO Grahovo

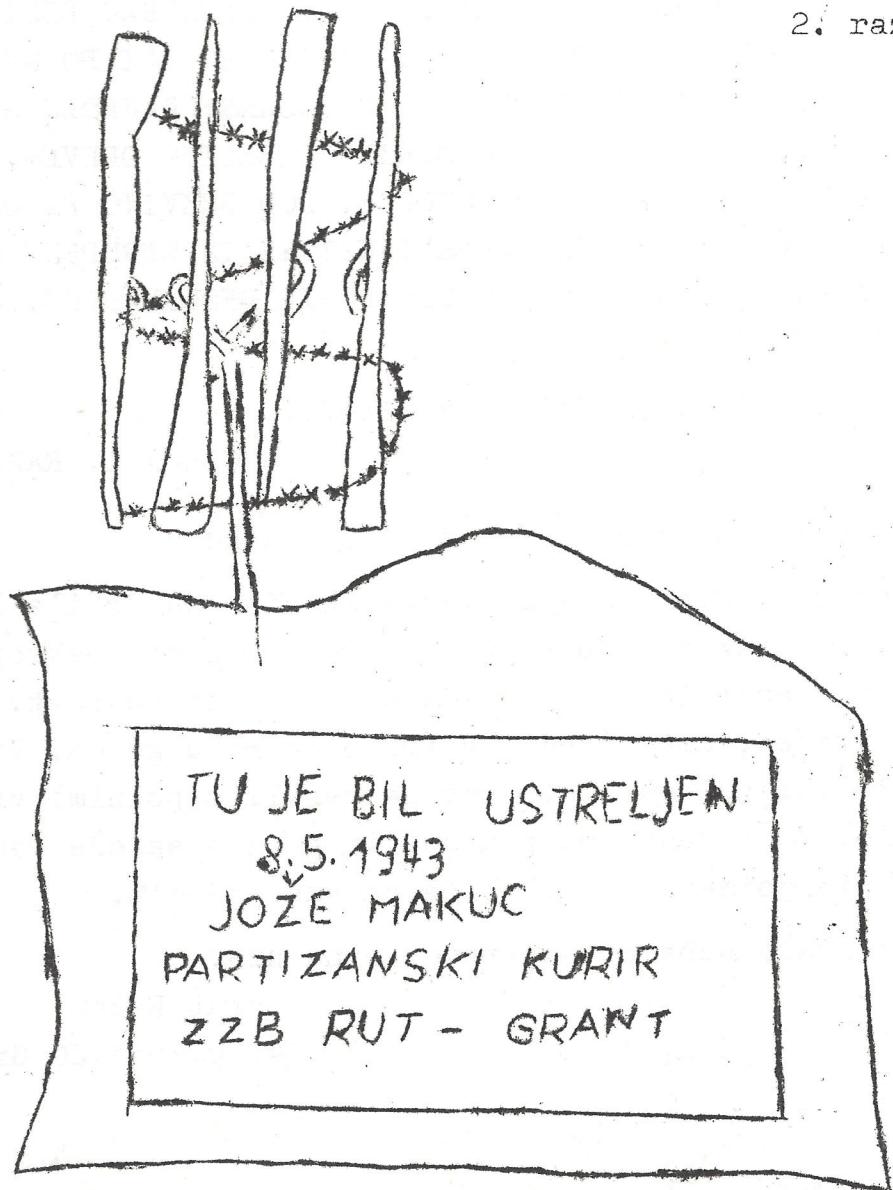
KULTURNI DAN

Naš prvi kulturni dan smo posvetili ogledu spomenikov in spominskih obeležij v Rutu.

Sredi vasi stoji spomenik padlih borcev. Na travniku za vasjo nam je tovarišica pokazala spominsko obeležje, kjer je padel kurirček Jože Makuc. Obiskali smo grobničo, kjer so pokopani vsi borci, ki so padli v bližini vasi. Videli smo tudi spominsko ploščo bratov Keder, prvih borcev, ki sta dala življenje za svobodo in spominsko ploščo domoljuba Simona Kosa, po katerem se imenuje naša šola.

Vsa obeležja smo ukrasili z jesenskim cvetjem in prižgali svečke.

Polonca Kenda
2. razred



MARJAN BROVČ,
4. RAZ.

Hopla zapplešimo, hopla zapplešimo, okrog se zavrtimo... Tako se je začela letošnja kulturna ura.

Igralci goriškega gledališča so nam zaigrali igrico Volk in pet kožic. Igrica mi je bila zelo všeč. Zelo lepe so jo igrali. Najbolj mi je ugajala mama koža, ker je skrbela za kožico. Volk je bil grd in hudoben. Kožice so bile živahne. Skupaj z igralci smo poli, odgovarjali smo na njihova vprašanja, Aleš iz prvega razreda pa je pomagal čarovniku čarati. Igralci so se preoblačili v naši učilnici. Pred odhodom so na tablo napisali: "Lepo vas pozdravljam koza mama, kočja Beka, Črna, Keza..., volk in čarovnik. Bili smo navdušeni.

Zelim si še mnogo takih kulturnih ur.

Mateja Trpin

3. razred

URA V KNIŽNICI

Lotos smo imeli prvič ure pouka v knjižnici. Poučevala je tovarišica knjižničarka.

Pogovarjali smo se o knjigah. Povedali smo, da se iz njih učimo, da so nam tudi za razvedrilo. Nato nam je tovarišica pokazala strokovne knjige za učitelje in knjige za učence. Povedala je, da je v knjižnici samo za učence 3882 knjig. Najbolj zanimiva je bila žepna knjiga.

Po razgovoru nas je razdelila v štiri skupine. Poučila nas je, kako poiščemo knjige. Stekli smo h kartoteki, poiskali pravi kartonček, skočili k polici in jo iskali. Bal sem se, da ne bomo našli knjige. Oddahnil sem se šele, ko je je imel Tomaž v roki.

Sedaj je v knjižnici večji red in ima tovarišica manj dela z nami.

Damjan in Tomaž Mlakar

3. razred

EKSKURZIJE

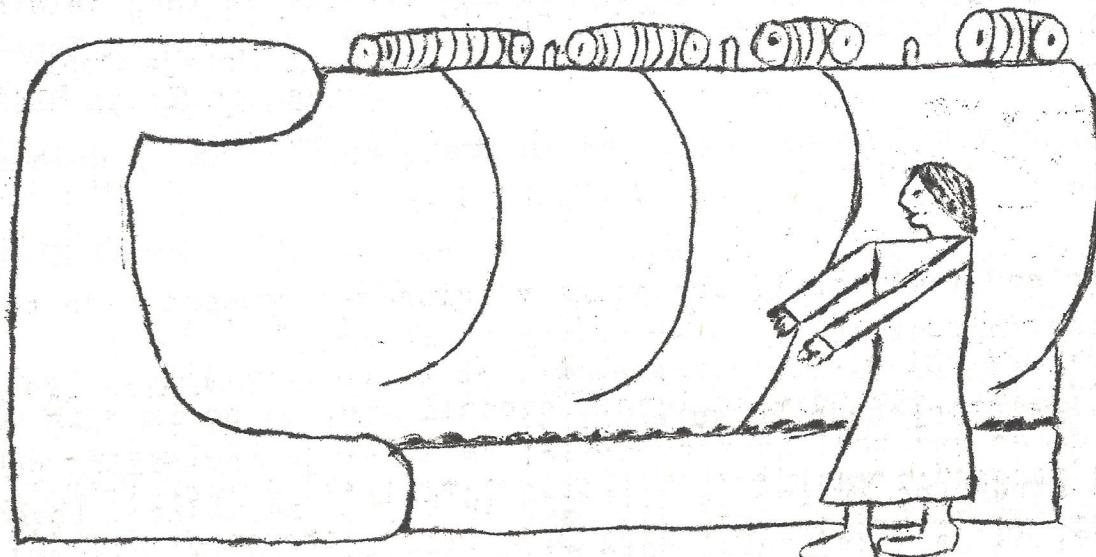
Stali smo v vrsti po dva in nestrpno čakali. Prišla je tovarišica tehnica in nas peljala v tovarno.

V koloni po eden smo šli skozi velike tovarniške prostore in videli, kako nastaja iz volnenih niti blago. V predilnici in tkalnici so za velikimi stroji stale delavke, in pazile, da je delo pravilno potekalo. Stroji so močno ropotali. Nismo se jih smeli dotikati. V barvarni je bilo soporno. Smrdelo je po barvi. Tu so delali samo moški. V novi prešilnici je bilo najlepše, ker je opremljena z novimi stroji. V šivalnici so za dolgimi mizami sedele ženske in pregledovali blago. V prostoru je bila tišina, slišal se je le lomljevanje naše hoje.

Po ogledu smo imeli razgovor s tehnico. Izvedeli smo, da tovarna surovine uvaža in večji del proizvodov izvaža. Delavci prihajajo na delo iz vse Baške grape in celo iz Tolumina. Spoznali smo tudi poklice zaposlenih.

Polona Frelih, Matejka Kobal
in Matejka Koder

3. razred



IGOR KOS, 3. RAZ.

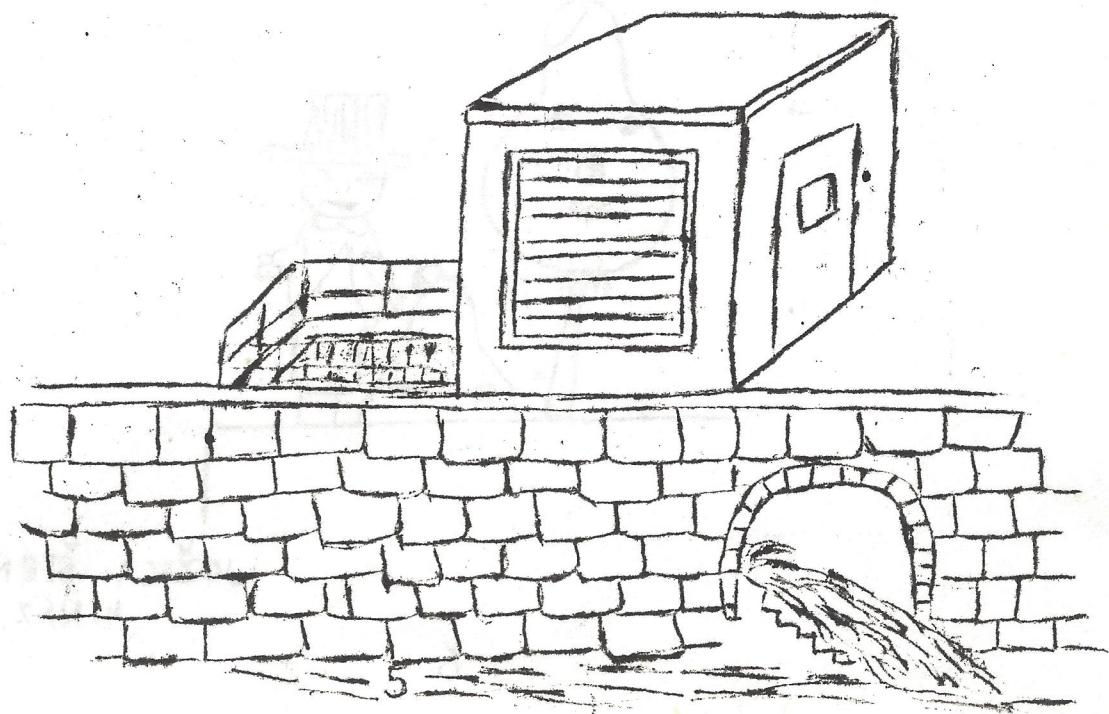
Skupaj s člani naravoslovnega krožka smo se mladi novinarji podali na ogled čistilne naprave tovarne Bača. Naravoslovce je zanimalo predvsem to, kako tovarna onesnažuje reko Bačo in okolico. Zabeležili smo si nekaj podatkov.

Tovarna Bača je glavni onesnaževalec reke Bače. Tovarna ima svojo čistilno napravo, ki pa je že zastarela in ne čisti dobro. Tako pride v reko Bačo več strupenih snovi, kot so: barvila, železov hidroksid, razne kisline... Te strupene snovi pa ne škodujejo živim organizmom, čeprav je voda posebno zara-di barvil obnovljana.

V glavnem onesnažujeta vodo obrata barvarna in pralnica. Od tod pritekajo strupene snovi v bazen pred tovarno, se tam prečistijo in očiščena voda odteka v Bačo. Voda, ki odteka iz bazena, ne sme presegati 28°C . Trikrat dnevno vodo v bazenu preverjajo, če ustreza vsem pravilom in zahtevam. Velikokrat se zgodi, da bazen popusti in iz njega odteka nečiščena voda. Zato v tovarno prihajajo inšpektorji, ki izvajajo dolocene analize.

Zaenkrat tovarni ne kaže, da bi se kaj izboljšalo in da bi se zastarela čistilna naprava obnovila. Vendar upajmo, da prebivalci reke Bače kmalu ne bodo več ogroženi.

Jasmina Šorli, Alenka Lesjak
in Irena Kavčič



DEJAVNOSTI

Pred dvema letoma sem postal mladi gasilec. Tedaj sem prvič videl vse prostore gasilskega doma.

Tovariš Jože Dakskobler nam je pokazal pripomočke, ki jih rabijo gasilci za gašenje požarov. Nato nas je razvrstil v desetine. Seznanil nas je z nalogami in odredil vsakemu svojo. Mene je dolečil za prvega napadalca. Moja naloga je, da vzamem ročnik in ga pritrdim na cev. Naš gasilski pozdrav je NA POMOČ!

Anton Brelih

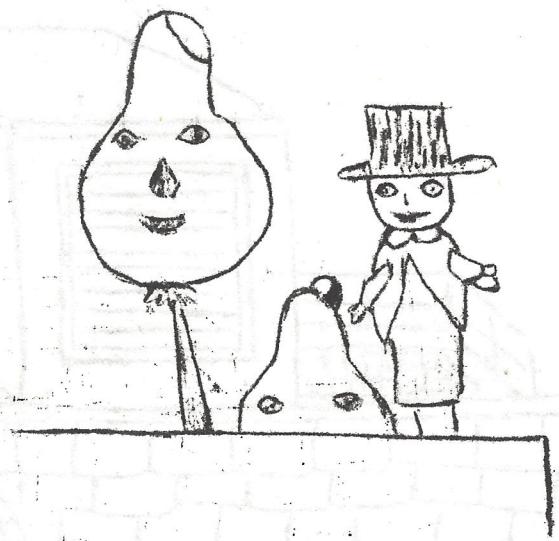
4. razred

Na naši šoli deluje mnogo interesnih dejavnosti. Tako vsak učenec najde kaj zanimivega zase.

Ko sem bila še v tretjem razredu, smo gledali zanimivo lutkovno igrico Pravi partizan. Odločila sem se, da bom tudi jaz sodelovala v lutkarskem krožku. Uči nas tovarišica Marta Berginc. Letos se učimo igrico Hruške gor, hruške dol. To je humoristična igrica, ki prikazuje debelo branjevko in hruške, ki se ne pustijo predati. Prvo predstavo bomo imeli za Novo leto. Meni je igrica všeč, upam da bo tudi vam.

Lucija Beguš

4. razred



JOŽICA ŠTENDLER,
4. RAZ.

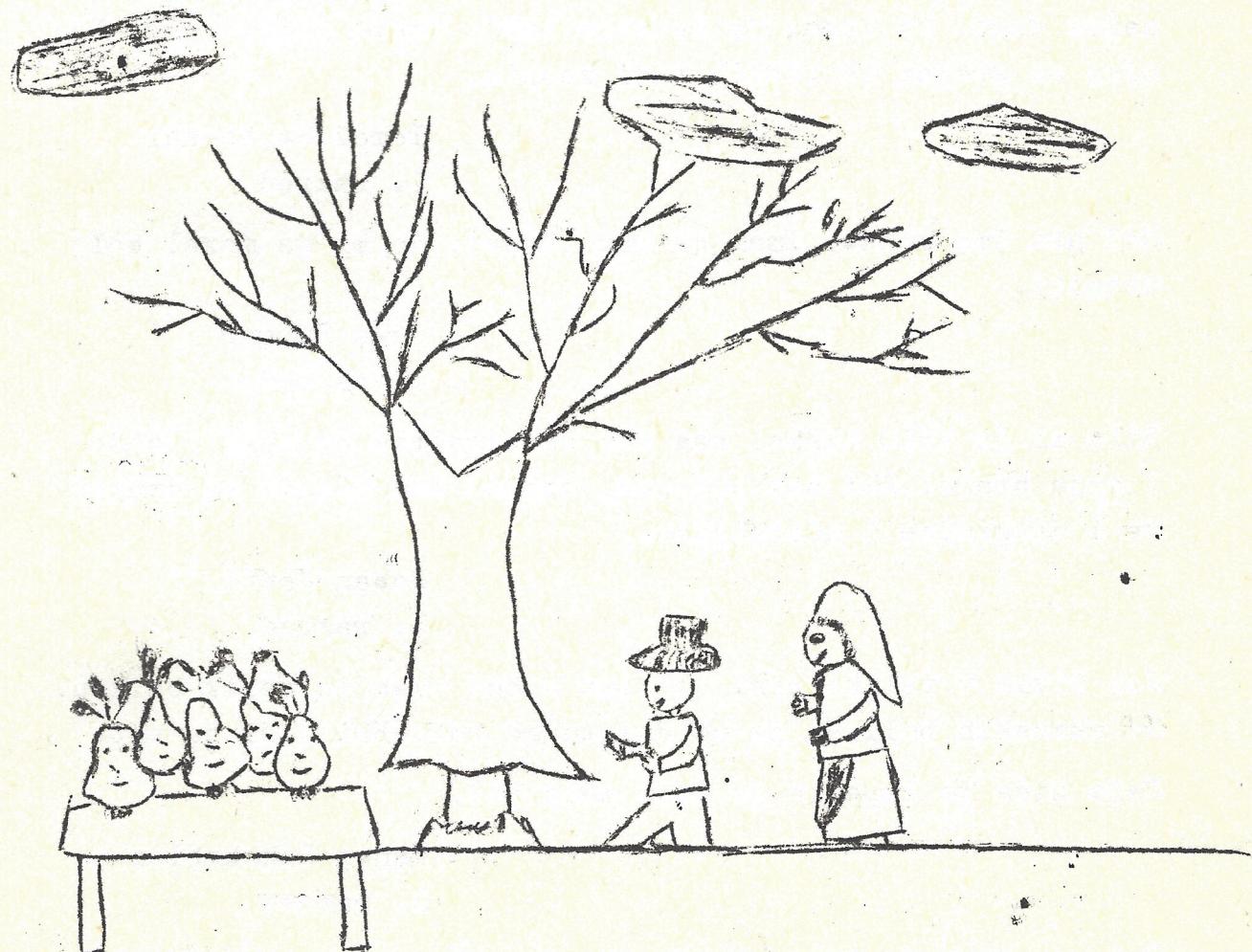
IZDELovanje lutk

Pri lutkarskem krožku izdelujemo oblike za lutke. Pomaga nam tovarišica Nežika Košnik. Tovarišica blago zreže in zlika, mi pa zašijemo. V glave in roke natlačimo volno. Na obraz prilepimo oči, obrvi, nos in usta. Blago nam je podarila tovarna Bača.

Lutke so smešne, zato se včasih z njimi skrivaj tudi igrano.

Danila Beguš

3. razred



JOŽE DROLE,
4.R.

PRI NAS DOMA

Naša hiša je velika in stara. Ima osemnajst oken in štirinajst vrat. Na tramu je letnica 1880. Imamo kmečko peč. Na njej se grejem in včasih tudi zaspim.

Tomaž Kaltnekar
1. razred

Moj ata ima brado. Imam ga rad. Pravi, da bi ga moral bolj ubogati.

Luka Burgar
1. razred

Bilo mi je vrlo teško, kad sam se opraštao od nane i dede i moje braće. Kad sam putovao, stalno sam mislio na druge i drugarice i učiteljicu.

Boban Jević
1. razred

Jaz živim v veliki hiši, ki ima mnogo oken in velik balkon. Na okenskih policah je poleti mnogo rož. Pri hiši je vrt.

Moja hiša je lepa in jo imam zelo rad.

Janez Dakskobler
2. razred

Pri nas doma je lepo. Vedno nas je polno otrok in odraslih. Še nikoli se ni zgodilo, da bi prišla domov in bi bila hiša prazna. V naši hiši ne manjka otroškega joka in smeha.

Želim, da bi vsi ljudje imeli topel in varen dom.

Polona Frelih
3. razred

Pri nas doma imamo kmetijo. V hlevu je pet glad govedi. Za toliko živine moramo pripraviti polne senike sena. S sestro že veliko pomagava pri delu. Poleti nimava velike časa za igranje. Grabiti morava seno.

Mirjana Jensterle

4. razred

Bilo mi je šest let, ko sem dobila brata. Sama sem mu izbrala ime Simon. Ko je bil še čisto majhen, je vedno jokal. Ta mesec bo imel že tri leta. Dala sem mu svoje igrače, on pa hoče še moje šolske knjige.

Čeprav mi nagaja, ga imam rada, saj mi doma ni več dolgčas.

Nataša Ostrožnik

3. razred ZO Grahovo

Moj dom stoji na Koritnici. Mimo pelje cesta proti Rutu. Pod hišo je sosedov vrt.

Je med najlepšimi hišami v vasi. Na oknih cvetijo rdeče rože. Za njijo je peskovnik. S prijatelji se v njem igramo.

V svoj rojstni dom se sem vedno rad vračal.

Jože Bizjak

3. razred ZO Grahovo

Stanujem v novem bloku. Čeprav ni moja hiša, je moj dom. V njem prekivava mama in jaz. Doma imam tudi papigo, ki je žalostna, kadar je sama. Moj dom je lep, zato sem rad doma.

Uroš Bensa

2. razred

MOJ DOMAČI KRAJ

Moj rojstni kraj je Rut. Je lepa vasica. Leži pod Rodico.

V našo vas so se naselili naši predniki že pred več sto leti. Prišli so s Tirolske. Tolminska je bila pod grofovo vladom, samo Rut in Grant ne. Rutarjem ni bilo treba dajati desetine od svojega pridelka, dovolj je bilo, da so enkrat letno pripravili grofu bogato pojedino.

Rut je znan tudi po NOB. V Rutu se je rodil Simon Kos, ki so ga ustrelili na Občinah pri Trstu. V Rutu imamo veliko staro lipu, pod katero so se včasih zbirali vaščani. Sedaj smo dobili še obrat ISKRA, imamo tudi trgovino.

Uroš Brovč

2. razred

DOBILI SMO TOVARNO

Krajani Ruta in Granta so zelo veseli, ker so končno le dobili težko pričakovan obrat AET. Z delom so začeli v začetku decembra. Delavci so zadovoljni, ker jim ni treba več tako zgodaj vstajati in se voziti na delo daleč v dolino. Pri delu se trudijo, ker vedo, da bo obrat le tako uspešno deloval. Želijo pa tudi, da bi se proizvodnja še povečala, da bi lahko bil delo še kakšen domačin, ki se še sedaj vozi na delo v dolino.

Marjan Brovč

4. razred

PROSLAVA V RUTU

17. decembar. Dež. Sneg. Veter. Poledica. Avtobus se vzpenja proti Rutu. Pogovarjamo se kar počez in se na glas smerjimo. Prikriti skušamo tremo, kar pa nam ravno ne uspe. Bolj kot se približujemo cilju, bolj narašča. V Rut gremo, ker imajo danes Rutarji in Grantarji krajevni praznik, na katerem bomo, kot že veliko let doslej, nastopali recitatorji naše sole.

Že smo na cilju. KS Rut-Grant je majhna. Dve vasici, stisnjene visoko med hribe. Hiše tesno druga ob drugi, kot da bi se varovale med seboj. Sredi vasi znana rutarska lisa, vsa helia, skrivnostna in nedosegljiva.

Prijazno nas sprejmejo. Napotijo nas v majhno sobico, kjer se pripravimo za nastop. Ogledujem si ljudi. Žene, ki jim je trdo življenje v obraz izklesalo neštete gub in gubic. Naš nastop jim pomeni odmor, počitek, razvedrilo, prinese jim spremembo v njihove enolično in trdo življenje.

Možje sedijo posebej. Medrujejo in se presedajo. In nas opazujejo. Ko predsednik KS zaključi govor, se naš program prične. Šaljive ljubezenske pesmice navdušijo poslušalce. Predsednik KS podeli priznanja zaslužnim občanom. Sledi še kviz, na katerem Rutarji in Grantarji pokažejo, kaj vedo o svojem kraju. Zmagajo Rutarji. Ni še konec. Tu je zakuska, pripravljena za vse krajane in goste.

Zakaj že toliko let hodimo v Rut? Naša šola se imenuje potigrovcu Simenu Kosu, ki je bil doma v tem kraju. Danes ga ni več. 15. decembra 1941 so ga ubili fašisti. Njegovo ime nas za vselej povezuje s KS Rut-Grant.

Branka Černigoj
8. razred

T A N J I
V
SLOVO

Dan se je začel žalostno,s tegobo v srcu.Ni veselja med nami,ni razposajenega smeha in divjanja po hodnikih.Stiska nas v grlu.Pogled na tvojo prazno mesto v klopi nas vedno znova spominja na kruto resnico,na to,da te ni več med nami.

Ne moremo verjeti,da bo tvoja klop ostala prazna.Vedeli smo,da si hudo bolna,a smo vsi verjeli,da boš s svojo voljo in kljubovalnostjo močnejša.Sedem let,ki smo jih skupaj preživeli v šolskih klopeh,je dolga doba.Koliko veselja,pa tudi razočaranj,in vendar bo ostalo veliko lepih spominov.Tudi spomin na drobno svetlolaso dekle.Bila si tiha,skoraj neopazna,a vendar smo vsi občutili tvoje tovarištvo in pomoč.Veš Tanja,občudovali smo tvojo voljo do dela in vatravnost,ko si kljub hudim naporom do zadnjega z nami delila radosti in težave šolskega življenga.Se spominjaš,kolikokrat smo trepetali pred kontrolnimi nalogami,se skupaj veselili dobrih ocen in se jezili zaradi slabih.Tebe med slednjimi ni bilo pogosto.

Draga Tanja,vsak med nami bi ti rad povedal še kaj lepega,a nam je žalost zadrgnila grla.Ne verjamemo v smrt,kajti spomin je večen.V naših srcih bo živel spomin na skromno,dobrosrčno in prijazno dekle,spominjate,Tanja.

Tvoji sošolci

Kako naj se poslovim od tebe,mala,drobna deklica Tanja?
Kako naj ti govorimo ob grobu,ko pa te poznamo le iz šolskih klopi,kjer sediš tiha,zbrana,mirna,pripravljena odgovoriti na vsako vprašanje.

In vendar te moramo pozdraviti ob odhodu vsi,tvoji sošolci,tvoji učitelji,sosedje in krajanji,vsi,ki smo te imeli radi.Spominjamo se te le še bolj drobne in krhke iz časov,ko je postal vrtec tvoj drugi dom.Deset dolgih,ali pa kratkih let,si nato preživela med nami.

Vedeli smo:zdravniki se borijo za tvoje zdravje in tvoje življenje.Toda medicina dela čudeže.Mladost ji bo pomagala.Kazalo je,da bo tako.V vsem si bila kos svojim vrstnikom,le ure telovadbe so te ločile od njih.Takrat smo te videli stati ob strani,pa smo se delali,da te ne opazimo;nisi marala sočutja in pozornosti.In tako smo se do zadnjega šli igro:kot da ne vidimo,kako se tvoje telo krčevito bori,smo ti zastavljalni vprašanja,tako ničeva ob enem samem velikem vprašanju,ki je bilo pred teboj.

Tako si v petek odgovorno in z vso resnostjo rešila svoje poslednje naloge in si odšla,saj ne moremo verjeti,da se ne boš vrnila.

In prišli smo vsi,ki smo te imeli radi,da se poslovimo od tebe,da zaželimo vsem tvojim ,da se jim zaceli rana in da otopi bolečina in te ohranijo v spominu takšno,kakršno te bomo vsi,ki smo te poznali:kljub krhkosti trdno,nepopustljivo,vstrajno in kljubovalno do konca.

Niso nam v vzgled le veliki in pomembni ljudje:mala,drobna Tanja nas je poučila,kako se je treba boriti in do poslednjega hipa živeti destojanstveno in človeka vredno življenje.

Četudi te je življenje prezgodaj odložilo,je v nas ostala tvoja sled.

Hvala ti,Tanja.

RAVNATELJ-ALJOŠA BERGINC - OB GROBU

SOLARČEK IZPOD ČRNE PRSTI je glasilo pionirskega razreda
"France Bevk" na osnovni šoli "Simon Kos" Podbrda

LETO: XXI

ŠTEVILKA: 1

SOLSKO LETO: 1983/84

PISNI IN LIKOVNI PRISPEVKI: učenci nižjih in višjih
razredov

NASLOVNA STRAN: LAVRA TORKAR

MENTOR: Nadja Kragelj

TIPKALA: Ivanka Gatej